



BCU Cluj / Central University Library Cluj

(XVI.)

A Tsászári és Királyi Felség' Kegyelemével
 Indúlt BÉTSBÖL Kedden 24. Februáriusban. 1795.

B é t s.

Felséges Urunk a' maga' minden örökös birodalmaira, a' *Romai szentséges Pápától Universale Jubileumot* nyert; a' melly is, hogy melly időben tartattassék, a' Püspökökre vagyon bizattattatva, hogy azt, ki-ki a' maga' megyéire nézve, meg-határozza. Ezen *Jubileumnak* sz. tzélja, s-egyéb hozzá tartozó környülállások, a' ki-adandó Pátensekben közönségsé fognak tétettetni.

Irtuk a' múlt postán, hogy az *Austriai Státus'* szükségire fel-vétetendő 6 Millió forintokért, nem tsak hogy 4 *pro Cento* interest fognak a' Hitelezők kapni, hanem ezen kívül még 1 Millió 305 ezer forintból álló jutalom is ki fog közöttök lotteriai módon játszodtatni, mellyből tehát ki-ki a' szerént fog részesedni, a' mint a' szerentse kedvezni fog. Most még tehát

Q



a' vagyon hátra, hogy ezen jutalom summa' ki-jádrzásának módgyát írjuk-meg.

A' mint már meg-magyaráztuk, 6 ezeren lesznek a' *Lotteria*-beli számok; minthogy minden 1000 forintokról ki-adatandó Obligátzió egy-egy olyan szám lesz, a' melly a' lotteriás edénybe bé-megy, és, az első esztendőben mind a' 6 ezer, a' következő 11 esztendőben pedig nagy részint, ilyen rendtartással fog ki-vonattatni:

1) *Az 1796-dik esztendőben:* — 1 szám nyer 20 ezer f. tot.; 1 nyer 10 ezeret; 2-tő nyer (mindenik) 5 ezeret; 6 — 2500-zat; 10 — 1000-ret; 20 — 500-zat; 60 — 300-zat; 100 — 150-vent; 300 — 120-fzat; 500 — 100-zat; 800 — 70-vent; 1200-zan nyernek 50-vent 50-vent; végre 3000-ren nyernek 40-ven 4-ven forintokat. A' kinek leg előbb ki-jön a' száma, ezért különösön 2000 forintot nyer, az utolsó pedig 3000-ret. — Nyernék tehát az első vonásban a' 6 ezer számok mind együtt 435,000 forintokat.

2-dik *Vonás 1797-ben.* — Ebben 1000 számok jönnek-ki: — 1 nyer 20 ezer; 1 nyer 10 ezer; 1 nyer 5000; 1 pedig 4000 forintot. — 2-ten nyernek (külön-külön) 3000; 2-ten 2000; 12-ten ezer-ezer; 30-tzan 500; 50-nen 280; 900-zan 140; végre a' leg első 1400; a' leg utolsó pedig 2600 Forintokat. Mind együtt 220,000 Forintokat.

3-dik *huzás 1798-ban.* -- *Ki-jönnek 800 számok.* -- 1 nyer 16 ezer: 1 — 8 ezer; 1 — 4000; 1 — 3000; 1 — 2000; 3 — 1400; 12 — 700; 30 — 450; 50 — 240; 700-zan nyernek (t. i. mindenik külön-külön, a' mit mindenütt úgy kell érteni) 140; végre az első 1000; az utolsó pedig 1900 Fritot; mind együtt 158 ezeret.

A' 4-dik vonásban 1799-ben 700 jutalom nyeresek esnek: 1 nyer 14,000; 1 — 7000; 1 — 4000; 1 — 2500; 1 — 2000; 3 — 1000; 12 — 500; 30 — 300; 50 — 200; 600 — 100; az első 900; az utolsó 1600; mind együtt 120,000 Frt.

(A' többit a' jövő postán)



Szövetséges Belgium.

Groningából Jan. 27-dikén. — „Itt mindenek meg-változtanak. A' Polgárság meg-tsinálta a' Revoluziót. Valami falusiak, némelly régi *Frislandiai* térsaságoknak inasai, s-holmi jövevények, a' városba öfzve gyülekezvén, magokat a' Polgársághoz tsatolták, és segítségül vóltak. Az országló-fzék már most a' kemény elzközöknek jó követke-zéseit nem remélvén, olyan rendelést adott a' város Komendánsának, hogy magát a' Polgárságnak ne szegezze ellene, hanem velek együtt tsak a' tsendes-ségnek fenn-tarthatásán munkalódjék. Az után a' város Komendánsa, és a' Patriota Klúbok, egy-máft közöntették. A' városiak azon igyekeztenek, hogy a' Bfegyvereseket a' magok barátjaikká tehes-sék; és már vasárnapra virradó ejtzaka, a' Polgár-ság a' katonákkal a' Strázsa-háznál a' Pátrioták egés-ségiért poharazott. Vasárnap viradtkor kokárdás em-berekkel vólt tele a' város. Az *Emigransok* ki-kül-dettek, a' városba érkező idegenek, a' fő Strázsa-házhoz vitették; vagy 4 *Anglusok* bé se botsát-tattak. Az *Orániai Frídrich* Hertzegnek egy hinta-ja érkezvén-meg, előbb nagy zúgást okozott; mivel a' Hertzeg maga is benne lénni gondoltatott. Az után ki-tudódott, hogy tsak a' szekere legyen; de ez is oda hagyta még az nap estve a' várost. — Estve a' katonasággal is le-tétette a' Polgárság az *Orániai Kokárdát*, és a' Nemzetit szúratta fel vele. — Az Országló-fzék, a' Frantziák' ellen készülve lévő óltal-mazó plánumot, a' Polgárok' hadi tanátsának által adta, hogy az ellenség ellen hasznát vegye. — Ma már a' tornyokon is a' Nemzeti zászlók lobognak, és a' szabadság' fája plántáltatik. — *Asterdámban* még tsendefség, vagyon, éppen tsak arról a' nevezetes *Pintről*, kinek az 1787-diki mozgásokban, sokan tulajdonították halálokat, írják, hogy fel-akasztatott legyen.

Rotterdámából, Dordrechtből, Harlemből, s-a' több más Belga városokból is, még mind tsak arról



tudó-ittatunk, hogy mint kezdődött legyen a' Revoluzio, mint fogadták a' Frantziákat, mint kísérték-bé muzsikával, harang-fzónál, *Harlemben* hogy complemertéroztak *Pischegrünek*; s-több ilyen *Hárlekínságo*. — A' Frantzia Generálisok' kivánságára, *Rotterdamban*, s-talám másutt is, ki-hirdettette a' Magistrátus; hogy a' Frantzia seregeknek, bort és pálinkát senki ne merészseljen adni, és hogy minden nállok találtató *Anglus* portékákról, 24 órák alatt mindenek a' Tanáts-háznál jelentéft tegyenek. — A' *Napnyugoti Frislandiai* Státusok, a' közönséges imátságból a' Frantziák ellen való ígéket ki-hagyatván, azt parantsolták a' Papoknak, hogy a' tsendeségnek és békekségnek helyre állásáért, és, közönségesen szólva, az előljárókért könyörögjenek. — A' *Szüvetséges Belga* rendes fegyveres seregek el-ofzlatódtak. Minden ember 3 forintal botsáttatott haza; hanem, a' hinek tetzik, a' Frantziáknál vehet szolgálatot.

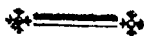
A' Helytartó Hertzegi Familiáról fok ideig hol egyet, hol mást irtunk. De nem lehetett más-képpen; mert most azt olvastuk, hogy *Angliába* vették által magokat, majd ismét, hogy a' híres tengeri Vezér *Kinsbergen* szorgalmatofsága által a' *Züderseen* keresztül *Emden* felé mentenek el — s-több e' félék. Most pedig már végre meg-egyezőlög kezdjk ismét minden levelek erőfsíteni, hogy valosággal *Angliába* mentenek által mind a' Hertzegek, mind pedig a' Hertzeg Afzfonyok: és a' szerentsés meg-érkezéséről való hir minden nap kívánatosan váratik; söt írják azt is, hogy ez a' kedves hir már *Branuswajg*-ba meg-is érkezett volna.

A' miket a' *Szüvetséges Belga* tartományokba a' Revoluzió után bé-hozatott elő-orzágglás-formákról eddig irtunk, vagy semmik, vagy bizonytalanságok voltanak. Már most azt a' 7 punktumokból álló *Capitulatziót* is kétségbe kezdjk mások hozni. Mi előbb is kételkedrünk volt rólla. *Asterdám* nem köthetett az egész ország nevében *Capitulatziót*. — Irják, hogy *Amsterdám* 2 Millió aranyot már adott maga rézről a'

Frantziáknak. — Az egész Ország-lás-forma még eddig igen tsudállatosnak láttzik lenni a' *Hollandus* városokban. Némelyikben, mint *Ámsterdámban*, 21 — másban, mint *Hárlemben*, 24 — *Zwollban* 16 — másutt ismét, több vagy kevesebb Nemzeti Kép-viseiők állítottak az igazgató Kormány mellé; és tsak rövid ideig, p. o. holl 6 hetekre, hol 2 hónapokra. Hogy fognak annak idejiben mind ezek az apróság Igazgató-széketskék, és hány Süveg alatt, öfzve fórní, ezt a' jó idő mutattya-meg. Azt láthatni, hogy a' kezdete a' Révolutziónak, mindenütt a' szerént a' nórna szerént esett, hogy leg előbfzőr a' Pátrióták közöt mindenütt egy úgy nevezett *Revolutziónális Commissió* főrmálódott, a' melly kevés órák után az egész hatalmat a' nép nevében, néhány Kép-viseiőknek adta által. — Hogy legyen az állapottya az eddig úgy nevezetett *Közönséges Rendeknek*, a' mellyek t. i. eddig, a' Helytartóval együtt, azt a' közép pontott tették, a' melly alatt a' 7 *Szövetséges Belga tartományok* egyesülve vóltanak: érről még semmit nem tudunk.

A' *Leowárdeni* levelek úgy írnak, hogy a' *Frislándi Rendek*, még *Jan. 21-dikén* a' 7 *Tartományok* közönséges Szövetséginek fenn-maradása felöll, jó reménséggel vóltanak, mellyhez-képpest éppen akkor ezt a' *Pátenst* tétették vólt közönségessé: —,

„A' *Frislándiai Rendektől* mindeneknek, a' kik ezt olvassák, előre minden jóknak kívánása! — „Meg-gondolván *Mi* azt a' káros következeft, mellyet az a' hír okozhatna, hogy a' Frantziákuak *Hollandiához* való közelítése, a' Szövetséges Tartományoknak ország-lása-formájában tökéletes változást okozott volna: ehez-képpest ezen hírt *Mi*, tsak úgy, se hidegen se melegen, el nem halgathattyuk, hanem inkább jelentyük: hogy nékünk bizonyos tudositásaink vagnak a' dolgok felöll, a' mellyek szerént a' *Közönséges Rendeknek* Gyülése, és a' más fő *Collegiumok* *Hágában*, még rendesen folynak, s-a' magok posztjaikon vagnak, noha mind *Hága*, mind pedig a'



Tartománynak nagyobb része, a' Frantzia feregek által el-fogialtatva vagyou., — „Mind ezek nem engedik magunknak azzal nem hizelkednünk, hogy a' Közönséges Szövetség fenn-maradván, a' Frantziákkal el-kézdődött békefséges Traktának jó ki menetele leszen, és a' véres hadnak vég vettetik. s. a. t. „

Zwoll 1. Fébr. — „Az *Ánglus* feregeknek utolsó tsoportya a' múlt Tsötörtökön ment-ki innen. A' Polgárság az után mindgyár a' Város házához gyülekezett, és az 1787-ben el-szedetett fegyvereket vizsgálta kívánta. Az *Ánglusok* az alatt ismét vizsgálta jöttek; mellynek véres ki-menetelitol tartottanak lokan, hanem tsendes fordulás esett a' dolgon. Az *Ánglusok* t. i. a' városból ki-takarodtak: a' Pólgárok pedig egyszeriben ismét fegyverbe lenni szemléltettek, és 3 színü Kokárdákat szúrván-fel, egy izempillantatban mindenek Frantziások voltanak. Szombatón egy Frantzia tiszt ment itt egy *Dobossal* és levelekkel kerestül *Gröningába* és *Frislandiába*; a' ki után Frantzia Hufzárók érkeztenek ide, és, a' mint mondgyák, egy erős Frantzia tábor is nyomul utánnok.,,

Leydában mind a' tanutók, mind a' Pólgárok külön ültetek magoknak Szabatság' fáját.

Eddig arról is fok-féle-képpen írtunk, hogy a' *Hollandiai* Helytartó Hertzeg mi módon tette legyen le a' maga hivatalait. Már most erről is bizonyosabbat írunk, t. i.: ez az a' jelentés a' mit a' Hertzeg a' *Közönjéges Rendeknek* elibe terjesztett: — „A' jelen való idő-beli környulállások kívánván, hogy a' Republikának földgyéről egy ideig el-távozzék, ehhez képeft, erről jelentéit tenni, és a' *Hágai* fegyveres Orzó feregnek Komandóját, a' *Nemes Itatalmas Rendeknek* által adni, ismerentséje vagyou., — Több hivataljanak és raingjainak le-tételiről, leg kisebb emlékezet sintsen ezen hir-adásban.

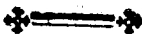
A' *Hollandiai* szélekről jött ujjabbatska levelekből ezeket olvafsuk. — „

„*Ámsterdamból* 29-dik Januariusban indúltak-meg a' levelek Frantzia ország felé. *Angliába* pedig se nem megyen, sem onnét nem jön által egy is. Hogy *Német* ország felé lábra állott volna a' levél-heli közösülés, még eddig csak a' felölle való remén-séget, a' valóságot pedig sohol nem ólvafsuk. Egy Stafétát valami 40-nig való levelekkel ki-botsátottak ugyan már a' Frantziák *Ámsterdamból*; de a' kereskedésen kívül semmi nem volt benne írva, s-kétség kívül, így is meg-olvasták a' Frantziák azokat, előbb, hogy sem ki-botsátották. — Ezek szerént, a' fizetés még eddig kész pénzel és nem *Ajsignátákkal* folyt *Ámsterdamban*.

„Irtuk vólt, hogy a' Helytartónak *Hágából* lets el-távozása után 1 órával, *Párisból* egy Kurir érkezett vólt meg levelekkel. A' mint most tudni, ez a' Kurir azt a' tudósítást is hozta vólt *Párisból*: hogy Frantzia ország a' következő 2 fel-tételek alatt kész békefséget kötni *Hollandiával*: — 1) Ha a' *Belgák*, *Creveceur* várát a' Frantziáknak által adgyák. — 2) Ha *Hollandia* a' Frantziákkal szövetségre lépik. — Mint-hogy azonban ennek a' tudósításnak meg-érkezésekor a' Helytartó Hertzeg már nem vólt *Hágában*, a' Frantzia seregek pedig már, nagyobb részit *Hollandiának* magok el-foglalták vólt, más állapotot várhat *Hollandia* is hogy sem ezek a' 2 punctumok tartanak: azonban a' Prufsziai Udvar közben-járásától még fok függ.

Ezek az újabb levelek, már az Igazgatás-módyáról is bővebben kezdenek írni: — „

„Az *Ámsterdami* 21 Kép-viselők, egy *Polgármes-tert*, e' mellé egy *Substitutust*, egy *Közönség'-Procurátót* és 4 *Commissiókat* rendelvén, a' Nép-akaratyának bé-töltetést ezekre bízták. A' 4 *Commissiók* ezek: *Köz-bátorságra*, *Köz jóra*, a' *Törvényeknek* ki-fizéltetésére, és végre a' *Kereskedésre* s-hajókázásra ügyelő *Commissiók*. — Az 1787-dik esztendőben el-töröltetett *Constitutciónak* vizsfa hozásárol semmi szó nints, inkább a' Frantziáké majmoztatik.



Páris Fébr. 3-dikán:

Egy ide való közönséges levélben némelly jegyzések olvastatnak a' felől, hogy miként illjék a' Frantziáknak magokat *Hollandiában* viselni? — Előbb azt jegyzi-meg az író, hogy *Párisban* most minden társágok erről a' materiáról terefetyélnek leg jobb szívvvel; és az után a' maga értelmét így mondgya-meg: — „Egy illy hallatlan táborozás után, szükséges-képpen békefélegnek kell következni. *Hollandia* minden-féle nekünk szükséges dolgokkal dugva vagyon. A' *Riskásának* fontya *Párisban* 3 Livra, *Hollandiában* pedig 3 krajtzár. Továbbá, a' posztó, gabona, hus, sajt, bor, olaj, vaj, kávé, s-több e' féle éltető állatok nemei, véghetetlenek *Hollandiában*. Az *Amsterdami* Tanács-ház pintzéiben, sokkal több az arany, mint a' híre volt. A' győzedelem minket mind azoknak a' dolgoknak bővséges bírására juttat itt, mellyekben fogyatkozásunk vagyon; és a' minket éhféggel el-nyomni igyekező ellenség, hozzáuk jön a' békefélegért.,,

„Hogy kelletik tehát bännünk *Hollandiával*? — úgy mint meg-hodoltatott tartománnyal. Az *Anglusok*, midőn *Toulont* meg-vették, meg-mutatták nekünk, hogy bännünk mi is *Hollandiával*. Ok a' mi hajóinkat el-vitték, fegyveres házainkat fel-égették, és ezt az egész szerentsétlen várost hamuvá tettek volna, ha hirtelen való meg-szaladás által ezen tzejokban meg nem akadályoztatódtak volna. Igaz ugyan, hogy *Amsterdám* önként adta-fel magát, de akkor, a' midőn már nem volt módgya az ellentállásra; és minekutánna a' mi győzedelmes seregeink' úttyoknak meg-nehezítésire mindent el-követett. De külömben is; *Toulon* is fel-adta magát az *Anglusoknak*, még is el-vittek ezek mindent belölle, a' mi nekik tettett. A' mi pedig még mind ezeknél nagyobb, a' *Szükség*, ez a' kemény és erőszakos Törvény, ez az, a' mi nekünk meg-mutattya mit keljen tennünk. Itt nintsen semmi közép út. Ne hántsuk-meg a' lakosoknak tulajdon házait; de

mindent egyebet a' mi a' Státusé, takarítottunk által Frantzia országba. Leg betsesebbek ezen Status' javai közzül, a' miket magunkéivá kell tennünk, a' hadakozó hajók, a' hajó-építéshez való fák, az ágyuk, a' hajókhoz való kötelek, és magazinumok. Tudom ugyan én (mond az író), hogy így a' világ a' mi igafságtalanságunk ellen kiáltani fogna; de azt is tudom, hogy a' mi együgyűségünkre, ha tényleg ilyen jó alkalmatosságot, mellyet a' hadi szerentse repített hozzánk, és ezeket a' hadnak bé-végzésire szükséges illy sok jó eszközöket, kezünkől kibotsátanók, még keményebben fogna lármázni. *Hollandia* nékünk, több mint 2 ezer milliókat érő portékát, eleséget, és értz nemeit adhat, a' melly summa, a' mi Finántziánkat lábra állíthattya, és benünket a' hadnak és békefségnek el-választó birájivá tehet. — (Az e' féle vélekedések még kedvetlen fzeleket hajthatnak az *Ámsterdami Tanács-ház'* pinztzéire.)

Dühem, ki töltvén a' 3 napi házi árestomot, ismét vizsfa ment a' Coventben. Némellyektől tapfólások által fogadtatott, mások le-hahatálták, mások ismét, mind a' tapsolókra, mind a' katzagókra morgolódtak.

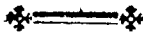
A' Frantziáknak egy időtol fogva, mind irásaik, mind beszédgyek, tsak a' békefség, vagy háboru: — „Valyon ugyan (így *declámál* egy közönséges levél) nem jött volna e' még el annak az ideje, hogy az igaz Pátrióták magoknak szabatságot vegyenek, és az Országló-széknek azt az útát, mellyet néki követni kellene, meg-mutafsák, ha láttyák, hogy a' zürzavart kereső emberek ötet arról el igyekezik téríteni. A' békefség és a' Respublikai igazgatás-módgya egyedül az, a' mit a' Frantzia-nép óhajt. El-jött az ideje, hogy már egyfzer kivánsága bé-telyesíttesék. Elég fokáig túrt és szenvedett: már ideje, hogy szemlélhesse a' tzel, a' melly felé vezetetik. Tsak a' békefség és a' Respublikai igazgatás-módgya az, a' mi vele a' hofszu szenvedést el-felejtetheti.



A' Conventnek *Giraud* nevü tagja, egy irást adott-ki a' közönséges levelekben, mellyben ilyen formálog okoskodik az ellen a' projectom ellen, hogy Frantzia ország a' *Rénust* tegye *Német* ország felől a' maga határává: — „A' Német birodalom (úgy mond ő) nem hozzánk való gyűlölségből engedte magát ezen háboruba belé bonyolittatni. Azonban Frantzia országnak is javára szolgál az, ha a' *Német* birodalomnak függetlensége fenn-tartatik: leg jobban tselekedne tehát Frantzia ország úgy, ha minden *Német Rendekkel* külön-külön való egyezésre lépne, és külön-külön mindenikkel ezeket a' két elő-fel-tételeket erősiténé-meg, u. m.: A' *Hannoverai* Valásztó Fejedelemség a' békefséges egyezséből ki-szorittatik, és a' Frantzia seregeknek *Hannovera* felé, ennek el-foglalására, *Német* országon keresztül út nyittatik — továbbá; hogy egy *Német* Fejedelem is többé sem *mediate* sem *immediate*, *Anglus'* zsoldra seregeket nem ad. Nékünk (mond *Giraud*) egyenesen tsak *Angliára* kell függetleni szemeinket. Leg kisebb békefséget se külsünk vele addig, míg mind azt a' kárt, a' mit nekünk akart okozni, visszfa nem fordította: ehez pedig, tsak fegyver által juthatunk hozzá. — Nehezen fogja a' Convent a' közönséges hadat folytathatni. A' nép tudgya azt, hogy mi tsak a' magunk általma végett fogtunk fegyvert: most már tehát, midőn magát mindea meg-támogatás ellen bátorságban lenni szemléli, midőn néki az ő ellenségeinek egy része a' békefséget ajánlja, bajoson vétethetik arra, hogy az ország-foglalást tovább is folytassa, vagy hogy az el-foglaltaknak meg-tarthatásáért hadakozzék, s-a' békefséget, a' mellyre, az eleségnek nem léte miatt, igen nagy szüksége vagyon, távozt sa. — Az után némelly városokat említ *Giraud*, azt mütogatván, hogy melly nagy legyen mind azokban a' drágaság, és azt a' következést vonnya-ki végre mind ezekből, hogy Frantzia országnak eleséggel való meg-tölthetésire, tsak a' *Német* birodalommal és *Sárdiniával* való békefség nyithat elégséges kút-fökét. — Így gondol kodik *Giraud*.

„A' Frantzia seregeknek (így ír egy más *Párisi* író) vezérjei, fekvéseik, és a' velek' szemben álló ellenséges Vezérek, ezek: — 1) A' *Nap-nyugoti* tábor a' *Vendében*, *St. Malotól* fogva *Rochelléig* terjed, és *Candlaux* által vezéreltetik a' *Rojálisták* ellen, kiknek, *Charette* vólt eddig a' fő Vezérek. — 2) A' *Napnyugoti Piréneumi* tábor, a' General *Moncoy* vezérlése alatt, *Biskájában* és *Navarrában* tsatázik, *Spanyol* Generál Gróf *Colomera* ellen. — 3) *Perignon*, *Kataloniában* a' *Napkeleti Pyreneumi* sereggel, *Spanyol* Marquis *De-la-Amarillast* szorongattya. — 4) Az *Olojz* tábor' fő vezére *Scheerer*, Gróf *Colli* ellen teszi a' készüléteket. — 5) A' *Rénusi* seregek *Germersheimtől* fogva *Maintzig*, *Albert Saxoniai* Hertzeg és *Pruszszus* fő Vezér *Möllendorf* ellen, a' Generál *Michaut* vezérlése alatt állanak. — 6) A' *Mosellai* táborral, melly a' *Rénust* is *Maintztól* fogva *Coblentzig* fedezi, General *Moreau* vette körül *Luxemburg* várát, a' hol *Feldmarsahal Bender* a' Komendáns. — 7) A' *Mosai* és *Sambrei* feregekkel, Gróf *Alerje* ellen General *Jourdan* *Coblentztől* fogva *Véselig* fedi a' *Rénus'* bal partyait. — 8) Az *Északi* Armádia *Pischegrüvel* a' két *Belgiumban* dolgozik. Mind ezen feregeink, a' *Vendeit* kivéve, az ellenség földgyn fekszenek. „

A' *Helvoetsknisi* ki-kötő-helynek el-foglalásáról így irtak a' Nemzeti Biztosok *Hágából*: — Tudva lévén Generál *Boneau* előtt, hogy *Helvoetsknisban* 600 *atyankfiai* fogva volnának; ő tehát egyet értett *Hollandus* Patrióta hajós Kapitány *Sturyval*, hogy ez ott a' kikötő-helyben lévén, azt foglalja-el. Kapitány *Stury* tehát a' ki-kötő helyben lévő fogoly *Frantziáknak* alattomban fegyvert adott, a' maga hajójára Nemzeti zászlókat függesztetett-ki, az itt lévő 800 *Anglusokat* fogságra tette. Printz *Solm* és *Hohenlohe* is fogságra esvén *Párisba* indattattak. Ezek nagy summa pénzt ígértenek itt egy *Dánus* hajós-nak, ha őket *Angliába* által viszi: de ezt azt felelte, hogy ők a' *Frantziákkal* nintsenek háboruban, melly-hez képpett a' *neutralistaság*, a' magok haszna, és a'



barattság ellen e'-félét nem mivelhetnek s-a' t., — Ez a' hír-adás annyira fel-indította a' Convent-beli-eket, hogy azt másodszer is fel-olvastatták.

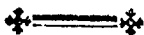
Utolsó Jegyzések.

Az ujjabb hírek fzerént, már a' 7 Szövetséges Belga Tartományok' *Közönseges Hatalmas Rendgyei* is el-ofzlottanak.

A' *Hollandiai* tenger partokról az a' kedvetlen hír érkezett által *Német* országra: hogy a' Pátrióták a' *Texeli Helvoetsluisi* s-több más szomszédos ki-kötő helyekben találtató egész *Belga* tengeri erőt mind el-foglalták. E' fzerént valami 50-nig való hadakozó hajókkal nevedett a' *Frantziák'* ereje, mellyek között vagy 20 első nagyságuk is vagynak. — A' *Hollandiai* kikötő-helyekbe fagyott és így a' *Frantziák'* kezure akadott *Anglus* kereskedő hajóknak számát, 3 vagy 4 százra teszik. —

Lengyel Ország.

*Grodno*ban minden Külső Hatalmaságok' Köve-
rei gyülekeznek öszve. Az *Austriai Követ-Cachet*
Ur is, a' mint hallatik, a' *Lengyel* dolgoknak rendbe
szedése végett *Grodno* felé útban vagyon. — A' volt
a' hír, hogy *Krakauba*, *Orosz* Követek érkeztenek
légyen, hogy a' *Lengyel Királyi Klénodiumokat* in-
nen másuva vigyék. Már most úgy írnak, hogy
ezen Követek meg-érkeztek ugyan *Krakauba*, de
nem találtak reá a' Királyi *Klénodiumokra*, és úgy
vélekednek fokban, hogy talám valami görbe újjú és lelki
esmeretü emberek vették' azokat gondgyok viselése alá,
és velek együtt útat vesztettenek. Egy *Viniárszki*
nevü *Lengyel Generálisra* vagyon a' gyanu. Mások
Kosciuskót magát gondolják, hogy ezekről a' drága-
ságokról még a' jó időkben *provideált* volna. Vagy-
nak ismét, a' kik bizonyosan akarják tudni, hogy
valami olyas el-rejtett börtökban kell ezen ki-
tseknek heverni, mellyekről tsak igen kevés emberek
tudhatnak valamit. —



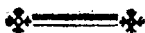
*Nemes Nagy Erdély Országbol, Károly Fejér
Várrol.*

Mind Nemes Magyar Országban, mind Nemes Nagy Erdély Országában, a' Nemes Magyar Közönségeknek kívánom közönségesse tenni, hogy a' Magyar Hirmondónak 46-dik Ujság Leveleiből megértvén azt, hogy azon Magyar Nyelven készült Magyar Grammatica, mellynek készítésére ötven arany jutalom pénz tétetett vala fel; már a' Sajtó alatt volna: minthogy én is dolgoztam egy Magyar Grammaticát, Deák nyelven, (eztis szükségesnek esmérven lenni:) és arról, még a' közelébb mult esztendőnek elein, a' Nemes Közönségeknek tudositást tettem vala, mindenek felett az iránt, hogy azon fellyebb említett jutalomra készített Munka, az én Munkámmal edgyeztetvén; a' két nyelven, egy formájú tanításnak modja állittatnék fel: melly a' Magyar Nyelv egy formájú szollásának modjára nézve igen hasznos is lehetett volna: de már a' jutalom is az azon Grammaticának készítettésén Fáradozoknak ki is rendeltetvén, és a' Muuka is Sajtó alá tétetvén, s azért én attól leg kissebben is már függeni nem kívánván, imé én is magamban meg határoztam, hogy azon fellyebb említett Munkámat, a' nyomtatás által, köz kezek közzé ki-botsáfsam. Tudom ugyan én azt, hogy azon jutalom mellett készült Grammaticákon kívül; mások is készültének. Mint, p. o. az 1793-dik esztendőben a' Pofonyi Fő Gymnásiumnak a' Nemzeti Magyar Nyelv, és Litteraturának Erdemes Tanitája Szaller György Ur, botsátott - ki egy Magyar Grammaticát, egyfersmind Deák és Német nyelven készítve. Nem különben Nagy György Ur, Sopron Vármegyében készített edgyet Német nyelven. Ezen Nagy Erdély Országában is készítettek másokis, nevezetesen pedig Doctor Gyarmathi Ur. De minthogy, a' mennyiben, rész szerint, azokat láttam, rész szerint, azokról tudositattam; az én Munkámat is bátran a' köz kezek közzé botsátsatom: tsak annyival is inkább; mivel mind azon eddig világosságra jött Munkák, olly sok tárgyakat, mint az enyim, magokban nem



foglalnak; még is némellyiknek Munkája, igen sokra mégyen: Az én Munkámban pedig a' Grammatikának közönségesebb részein kívül, vagyon tanítás: a' Magyar Ornáta Syntaxisrol, a' Rhetoricárol, a' Profodiárol, a' Poësisrol, és az Oratoriárol; ezeken kívül, 350. Magyar Példa beszédekkel, ugyan azon értelmű Déák Példa beszédekkel egybe, nem különben egy olyan előjáró beszéddel meg bővíve, mely a' Nemes Magyar és Erdély Országok között való nyelvbeli különbségeket, és azoknak edgyeztetéseket magában foglalja; s-még-is mind edgyütt: (a' mennyire a' Könyv-Nyomtatoktól ki tanulhattam) huzt árkusnál in 80. Majori többre nem fog menni, a' melly edgy közönséges kezek között forgó Könyvnek, nem fog senki előtt-is nagyinak tetszeni; melly a' Haza-béli közönséges meg vizsgálás után, a' köz kezek közzé való szabados menetetl is meg-nyerte. E' fzerint meg-győzöttetvén arról, hogy a' több érdemes Munkák mellett, az én sok elmebéli fáradsággal, utánna való járársal, s-éjjeli nappali nyughatatlansággal készült Munkám is, helyyet, és kedvet; fog találni: imé itten Károly Főjér Váratt, a' Méltóságos Nagy Erdély Országai Püspök Ur ó Excellentziája Typographiáján kívánom mindenek felett azért ki bortsátani; hogy a' Revistot én magam tehetségem meg; s-a' mennyire lehetséges léfzen, annál jobban esék a' Nyomtatattatása. De minekelötte arra mennék; szükségesnek találtam; a' Nemes Közönségeknek előre azt közönségessé tenni; hogy a' kik előre pranumerálni akarnának, mind azért, hogy az exemplároknek számodat, ahoz képeft alkalmaztathassam; mind pedig hogy azoknak mivoltokról, bizonyosabb lehessek; és hogy hamarább, könnyebben, és ötsobban is a' Munkához hozzá juthassanak; el kívánom fogadni. Én ezen Munkámat minden egyéb tekintetet félre tévén, tsak azért kívánom közre bortsátani; hogy Kedves Nemzetemnek, és azoknak, a' kik, a' Két Nemes Hazában, a' Magyar Nyelvet akarják tanulni, annál könnyebben, és tisztábban tanulhassák: azért nyerekedni is nem szándékom. Minekokáért a' Fiknek pranumerálni tetzik, azoktól, Árkusától, két két

Krajtzároknél többet nem kívánok. És így 20 árkusra 40 Krajtzárokat, ezt is úgy; hogy a' meddig a' Munka ki jönne, a' Sajto alol, a' pränumeránsoknak pénzek álljon mindenütt, edgy edgy bizonyos Személynél; és azon Erdemes Személy, tsak a' pränumeránsoknak számokrol, tudositván engemet; én oda, a' honnét vészem a' tudositást, annyi exemplárokat fogok küldeni, a' mennyiről a' tudositás léfzen. Ugy mind-azonáltal, hogy mihelyt a' Munka a' Sajto alol ki jön; leg ottan a' Nemes Közönségeket arról tudositani el nem mulatom; a' pränumerátiót bé szedő Erdemes Személyek pedig a' pränumeránsoknak pénzeket azoknak számok szerint, edgy bizonyos alkalmazottságon méltoztatván hozzám útasítani; énis az exemplárokat Erdély Országába, mindenüvé ingyen, tsak a' munkának fellyebb fel tétetett árra mellett; Nemes Magyar Orzággra pedig, minthogy meszszebb vagyon, a' teréhnek árrával, a' helységeknak távollyabb, vagy közelébb való voltokhoz képest, alkalmaztatva, el fogom küldeni. Kérem azért minden tanuló Társaságoknak Főbb Igazgatóit, méltoztatsanak ezen én köz jóra tzélozó szándékomat, a' mellettek való Tanítéknak, és Tanulóknak, tudtokra adni, és a' pränumerátiót, azoktól, a' kiknek tetfzeni fog' ezen 1795-dik esztendőben, Martius Hónapjának utolsó napjáig, (mert a' kik addig nem pränumerálnak, azoknak a' közönséges szokás szerint, drágábban fog a' Munka adattatni:) bé-szedni, és ide Károly Fejér Várra, arról, a' tudositást meg tenni. Egyszer s-mind pedig az Exemplároknak el-küldésekre utat mutatni. Innen Károly Fejér Várrol, Pestre és Debretzenbe könnyen el lehet szolgálatnom az Exemplárokat. A' kik azért a' pränumerátiórol akarnak jelentést tenni; méltoztatsanak vagy a' Debretzeni, vagy a' Pesti Sokadalmi napokat fel tenni, hogy a' fentő közzül, mellyik helyre, és név szerint, kihez, és minémü szám alá küldhessem: e' szerint, minden fogyathozás nékül, oda, a' hová fog kívántatni, az Exemplárokat el-küldeni kötelefségemnek fogom esmérni. A' kik pedig ezen Nagy Erdély Országá-



ban akarnak prænumerálni; azok a' prænumeratiót lehetetik :

Nagy Enyeden. Tízteletes Professor Benke Mihály
Kolosvárat. Tíztt. Professor Szathmári Mihály
Maros Vásárhellyen. Tíztt. Professor Csernátoni Sámuel

Udvarhellyen. Tíztt. Professor Bodola Sámuel
Szász Városon. Tíztt. Predikátor Kováts Josef
Balás fálván. Fő Tíztt. Præpost Pap István
Nagy Szebenben. Tíztt. Prædikátor Pápai
Károly Fejér Várat. Fő Tíztt. Kánonok Béla Josef
Déván Tekint. V. Notárius Kozolyai János — Uraknál.

Költ *Károly Fejér Várat.* — Januáriusnak 10. Napján 1795. esztendőben — *Szent Páli István* m. pr. — Károly Fejér Vári Senátor és Regius Perceptor.

K o l o s v á r.

Ritkán irok az Urhoz, mert kevés dolgot látok, vagy hallok olyant, a' melyről azt gondolhatom, hogy az Ur örömeit iktatya Újjság leveleiben. — Itten még mind tart az Ország Gyűlése — és úgy veszfűk észre hogy nem is előbb, hanem Mártius Hónap utolsóbb napjaiban fog bé-végeztetni. Mostan nagyobbára a' Regnicolaris Deputációk munkái meg-visgálásokkal foglalatoskodnak az ország Rendjei, és ezen munkát igen nagy szorgalmatofsággal, és vigyázásfal igyekezik bé-végezni, — tsudálni lehet azon szép egyefséget, és barátságot, a' melly ezen különböző Nemzetekből és vallásuakból egybe gyülekezett Uraságok között virágozik. — Most közelebb a' Felségés Fejedelemhez való hiv szereteknek is egy újabb jelét adták azzal, hogy az ezen Fejedelemségben fenn álló Reguláta Militiának szaporittására, 2320 Ifjú embereket ígértének, a' kiket hat hetek' le folyása előtt ki is fognak állítani.